

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

Forsvarsministeriet har modtaget to spørgsmål fra Trine Pertou Mach (EL) om den bilaterale forsvarssamarbejdsaftale med USA som opfølgning på mødet i Det Udenrigspolitiske nævn den 19. december 2023.

Spørgsmål 1

Hvor store arealer er der tale om, at amerikanerne kan operere på?

Svar:

Efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 3, stk. 1, gives amerikanske styrker tilladelse til at få uhindret adgang til og brug af aftalte anlæg og områder i Danmark med henblik på at kunne foretage en række konkrete aktiviteter under det militære samarbejde. De amerikanske styrker og det danske forsvar har fælles adgang til og kan gøre fælles brug af de aftalte anlæg og områder, bortset fra eventuelle dele af disse, der udtrykkeligt er reserveret af Parterne eller deres administrative repræsentanter til de amerikanske styrkers eksklusive adgang og brug. Efter aftalens Bilag A omfatter de aftalte anlæg og områder de tre flyvestationer i Karup, Skrydstrup og Aalborg.

Efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 3, stk. 3, skal Danmarks administrative repræsentant derudover efter anmodning herom og i rimeligt omfang bestræbe sig på at facilitere midlertidig adgang til og brug af privat ejendom og anlæg og offentlig ejendom og anlæg (herunder veje, havne og flyvepladser), som ikke er omfattet af de aftalte anlæg og områder.

Spørgsmål 2

Der udbedes en opdatering af de tidligere besvarede spørgsmål fra Trine Pertou Mach (EL) om den bilaterale forsvarssamarbejdsaftale med USA.

Nedenfor fremgår opdaterede besvarelser af spørgsmål nr. 15-22 (Alm. del) fra Folketingets Forsvarsudvalg, der blev oversendt til Folketinget den 14. december 2023.

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 15

Det fremgår af artiklen "Snart kan USA-soldater verka i Finland – men vad får de göra?" den 4. november 2023 på hbl.fi, at Finland og Sverige har færdigforhandlet aftaler med USA om USA's militærs brug af facili-

Dato: 7. februar 2024

Enhed: TIJ
Sagsnr.: 2024/000328
Dok.nr.: 697730
Bilag: 1

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

teter i de to lande. Hvad kan ministeren oplyse om Danmarks forhandlinger med USA om en tilsvarende aftale? Jf. også svaret på FOU alm. del – spm 100 (Folketingsåret 2022-23, 2.samling).

Svar:

Der henvises til min besvarelse af 19. januar 2024 af spørgsmål nr. 39 fra Folketingets Forsvarsudvalg.

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 16

Det fremgår af artiklen "Snart kan USA-soldater verka i Finland – men vad får de göra?" den 4. november 2023 på hbl.fi, at en færdigforhandlet svensk aftale med USA om USA's militærs brug af baser i Sverige ikke indeholder nogen begrænsninger i, hvilke typer af våben, USA kan lagre i Sverige, men at Sverige har mulighed for at sige nej til amerikanske ønsker om oplagring af våben. Indeholder en evt. færdigforhandlet dansk-amerikansk aftale om brug af baser i Danmark nogen begrænsninger mht. typer af våben, der kan oplagres i Danmark, eller ønsker regeringen i en aftale at indlægge sådanne begrænsninger?

Svar:

Som det fremgår af aftalens artikel 1, stk. 2, 2. pkt., ændrer intet i forsvarssamarbejdsaftalen dansk politik i forhold til oplagring eller deployering af atomvåben på dansk territorium.

Det fremgår i øvrigt udtrykkeligt af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 1, stk. 2, 1. pkt., at alle aktiviteter i henhold til aftalen skal udføres med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning samt folkeretlige forpligtelser, herunder i forhold til oplagring af visse våbentyper på dansk territorium. Det gælder også i forhold til overholdelsen af Ottawa- og Oslo-konventionerne, som Danmark er forpligtet af, og som forbyder brug, produktion, oplagring og overførsel af henholdsvis personelminer og klyngevåben.

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 17

Det fremgår af artiklen "Snart kan USA-soldater verka i Finland – men vad får de göra?" den 4. november 2023 på hbl.fi, at Norges aftale med USA om brug af baser i Norge indeholder en tidsmæssig begrænsning for USA's personels ophold på ét år ad gangen, mens den færdigforhandlede finske aftale ikke indeholder en sådan begrænsning. Indeholder en evt. færdigforhandlet tilsvarende dansk aftale med USA nogen begrænsninger i forhold til varigheden af amerikansk personels ophold i Danmark, eller ønsker regeringen, at en fremtidig aftale skal indeholde sådanne begrænsninger?

Svar:

Forsvarssamarbejdsaftalen mellem USA og Danmark indeholder ikke begrænsninger i forhold til varigheden af amerikanske styrkers ophold i Danmark i medfør af aftalen.

Som det fremgår af aftalens artikel 30, stk. 4, gælder aftalen for en indledende periode på ti år og kan herefter opsiges skriftligt af begge parter med et års varsel.

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 18

Det fremgår af artiklen "Snart kan USA-soldater verka i Finland – men vad får de göra?" den 4. november 2023 på hbl.fi, at Finland og Sverige har færdigforhandlet aftaler med USA om brug USA's militærs brug af faciliteter i de to lande, og at der er tale om afgivelse af suverænitet. Vil ministeren redegøre for, i hvilket omfang den tilsvarende aftale, som Danmark forhandler eller har forhandlet med USA, indebærer en afgivelse af dansk suverænitet, og hvordan denne suverænitetsafgivelse er relevant i forhold til grundlovens bestemmelser om demokratiske processer, der skal godkende eller vedtage dansk suverænitetsafgivelse?

Svar:

Det fremgår af aftalens artikel 1, stk. 2, at alle aktiviteter i henhold til aftalen skal udføres med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning samt folkeretlige forpligtelser.

Den 19. december 2023 rådførte regeringen sig med Det Udenrigspolitiske Nævn, jf. grundlovens § 19, stk. 3. Derudover vil regeringen indhente Folketingets samtykke efter grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt., forud for, at aftalen tiltrædes, idet forsvarssamarbejdsaftalens gennemførelse nødvendigvis kræver lovændringer på flere områder.

Der henvises i øvrigt til min besvarelse af 19. januar 2024 af spørgsmål nr. 39 fra Folketingets Forsvarsudvalg.

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 19

Det fremgår af svaret på FOU alm. del – spm. 100 (Folketingsåret 2022-23, 2. samling), at en aftale med USA om brug af militære faciliteter i Danmark forventes at nødvendiggøre lovændringer. Vil ministeren redegøre for, hvilke lovbestemmelser, der forventes at skulle ændres?

Svar:

De nærmere detaljer om aftalens implementering på enkelte ressortområder vil skulle afklares i den forestående lovgivningsproces.

Det er forventningen, at gennemførelsen af aftalen vil medføre behov for lovændringer på flere områder, herunder transportområdet, skatteområdet, udlændinge- og integrationsområdet, miljøområdet samt det strafferetlige område.

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 20

Vil regeringen sikre, eller har regeringen sikret, at en evt. aftale med USA om brug af militære faciliteter i Danmark ikke indebærer, at USA kan bruge disse faciliteter til at tilbageholde og afhøre såkaldte fjendtlige

kombattanter under forhold, der strider imod en række internationale konventioner – herunder FN's torturkonvention? Der henvises til FOU alm. del – spm. 104 (Folketingsåret 2022- 23, 2. samling).

Svar:

De amerikanske styrker, leverandører, pårørende m.fl. har tilladelse til at få adgang til aftalte anlæg og områder med henblik på at udføre de aktiviteter, som er oplyst i forsvarssamarbejdsaftalens artikel 3, stk. 1. Dette omfatter ikke tilbageholdelse eller afhøring af såkaldte fjendtlige kombattanter.

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 21

Har Danmark en forpligtelse til at sikre overholdelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) på militære faciliteter i Danmark, der i forbindelse med en aftale stilles til rådighed for USA, og hvordan vil regeringen sikre en effektiv kontrol med håndhævelsen af EMRK, hvis det – på linje med den norske aftale med USA, der trådte i kraft i sommeren 2022 – indgår i aftalen, at der vil være bygninger og områder i værtslandet, hvortil alene USA's personel har adgang? Der henvises til FOU alm. del – spm. 105 (Folketingsåret 2022-23, 2. samling)

Svar:

Det fremgår udtrykkeligt af aftalens artikel 1, stk. 2, at alle aktiviteter i henhold til aftalen skal udføres med fuld respekt for Danmarks suverænitæt, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning samt folkeretlige forpligtelser. Det indebærer bl.a., at alle aktiviteter i henhold til aftalen skal ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

FOU (Alm. del) spørgsmål nr. 22

Vil ministeren redegøre for, om det er danske eller amerikanske myndigheder, der har jurisdiktionen, hvis amerikansk personel begår ulovligheder i Danmark henholdsvis inden for og uden for de militære faciliteter, som Danmark vil stille til rådighed for USA? Der henvises til den aftale, der er forhandlet eller forhandles med USA, og som omtales FOU alm. del – spm. 100 og 108 (Folketingsåret 2022- 23, 2. samling). Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Trine Pertou Mach (EL).

Svar:

Efter gældende NATO-regler udøver USA strafferetlig jurisdiktion over amerikanske styrker eller civilt ansatte, der begår forbrydelser i Danmark som led i tjenesten eller mod amerikanske styrker, civilt ansatte, deres pårørende, amerikansk ejendom eller sikkerhed. Danmark udøver som udgangspunkt strafferetlig jurisdiktion over amerikanske styrker eller civilt ansatte i alle andre tilfælde.

Med forsvarssamarbejdsaftalen frafalder Danmark som udgangspunkt sin fortrinsret til at udøve strafferetlig jurisdiktion over amerikanske styrker eller civilt ansatte i alle tilfælde. Det vil således som udgangspunkt være USA, der udøver strafferetlig jurisdiktion over amerikanske soldater eller civilt ansatte for alle strafbare forhold begået i Danmark. Efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12, stk. 1, 3. pkt., kan Danmark dog vælge at overtage udøvelsen af den strafferetlige jurisdiktion i konkrete tilfælde af særlig vigtighed for Danmark.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen